

Mønsterbesvarelse JUS122- Erstatningsrett

Eksamen høst 2019

Kandidat: anonym

Ikke kommentert

PRAKTIKUMSOPPGAVE

Det overordnede spørsmålet er om GHI AS (heretter GHI) er erstatningsansvarlige overfor Lars Holm for skaden han pådro seg i skråningen.

Det er sikker norsk rett at det for å idømme erstatningsansvar er tre kumulative minstevilkår som må innfris. Det må foreligge en erstatningsrettslig vernet skade, det må etableres et ansvarsgrunnlag og det må være årsakssammenheng mellom disse to.

For at en skade skal ha erstatningsrettslig vern må den ha ført til et økonomisk tap for skadelidte. For Holms tilfelle er det klart at hodeskaden vil føre til tap i fremtidig erverv og den har dermed erstatningsrettslig vern, jf. indirekte skl. § 3-2a.

Når Holm krever erstatning fra GHI aktualiseres arbeidsgiveransvaret etter skl. § 2-1. Det følger av bestemmelsen nr. 1 første punktum at en "arbeidsgiver" blir ansvarlig for skade som voldes av "arbeidstaker", enten "forsettelig eller uaktsomt" når dette skjer under "utføring av arbeid".

Det er klart at Tastad er "arbeidstaker" hos GHI som er "arbeidsgiver" etter bestemmelsen nr. 3, jf. nr. 2. Skaden er ikke voldt ved forsett. Spørsmålet blir om skaden er voldt "uaktsomt" og "under utføring av arbeid".

En naturlig språklig forståelse av uaktsomt er at man har opptrådt klanderverdig eller uforsiktig. Det følger av lovens forarbeider at "uaktsomt" aktualiserer den ulovfestede culpanormen. Kjernen i culpanormen er om påstått skadevolder hadde en oppfordring til å reagere på risikoen ved det kritiske punkt. Det kritiske punkt er når man sist kunne hindret eller minsket risikoen.

I vår sak blir spørsmålet om det er uaktsomt av Tastad å ikke reagere ytterligere på risikoen skaden utgjorde før han dro til legen.

Når det kritiske tidspunkt settes til før Tastad forlot skråningen er det klart at han var på jobb og at skaden er voldt "under utføring av arbeid".

Sammenholdt med culpavurderingen må man etter § 2-1 nr. 1 første punktum også ta hensyn til de "krav skadelidte med rimelighet kan stille til virksomheten". I vår sak blir dette hvilke krav barn i 11-årsalderen kan stille til anleggsbedrifter.

Det finne rettspraksis hvor tvistens parter har vært barn og bygg/anleggsfirmaer, se f.eks. sementblander-, og boltepistol-dommen. I begge tilfellene ble byggeplassene helt eller delvis frikjent fra erstatningsansvaret på grunn av barnas egne uaktsomhet. Det er likevel mulig å utlede en aktsomhetsterskel fra disse dommene. Aktsomhetsterskelen for profesjonelle bedrifter er automatisk høy på grunn av deres stilling, det er de som er nærmest til å foreta risikovurderinger av egen drift. Etter rettspraksis ser man at man har stilt høye krav til anleggsbedrifter, i boltepistol-dommen var det snakk om et verktøy med lavt skadepotensiale, men som fremdeles var låst inne i en brakke. Dette taler for at 11-åringer kan stille høye krav til anleggsbedrifter når det kommer til aktsomhetsvurderingen.

Ved en culpavurdering må det for det første foreligge tilstrekkelig tilknytning for påstått skadevolder til risikoen og for det andre må det ha vært alternative handlemåter som kunne hindret eller minsket risikoen.

Det er klart at Tastad har tilstrekkelig tilknytning til risikoen skråningen utgjør når han utfører arbeid der, og at han i større grad kunne sikret skråningen før han dro til legen, med f.eks. varselbånd eller et skilt.

Videre må man fastslå risikoens størrelse, som måles ut av art, grad og nærhet. Risikoen i vår sak er skråningen med den løse jorden og de store steinene.

Risikoens art er hvor alvorlig skade som kan materialisere seg fra risikoen. Det er klart at det kan forekomme alvorlige personskader i slike skråninger. Den løse jorden og de store steinene utgjør samlet et stort skadepotensiale med at man kan falle både nedover skråningen, og inn i steinene. Etter rettspraksis er det vanlig at jo alvorligere risikoens art er, jo større aktsomhetskrav ilegges påstått skadevolder.

Risikoens grad er hvor sannsynlig det er at skaden vil forekomme. Det er ikke noe som tilsier at Holms skader er ekstraordinære. Når det ligger løse jordmasser i en helling vil dette øke sannsynligheten for at noen som beveger seg over dem kan miste balansen og falle. Både Petra og Peder forteller Hans at de er bekymret for at skråningen skal føre til at barn skader seg, dette viser at risikoen er påregnelig. Rettspraksis er klar på at alvorligere grad fører til strengere aktsomhetskrav.

Risikoens nærhet er hvor nært forestående risikoen virker. Det er på det rene at det bor svært få barn i nabolaget. Dette forteller Petra Tastad, og dette kan føre til at han ikke har like stor grunn til å anta at det er barn han må ta hensyn til. Samtidig forteller Peder at han har sett ungdommer i nabolaget tidligere i uken. Dette kan på sin side føre til at det er større nærhet for at risikoen skal materialisere seg.

I rettspraksis og juridisk teori har det også blitt vektlagt hvilke forventinger påstått skadevolder kan ha til skadelidtgruppen, som Nygaard kaller det. Det er snakk om to gutter i alderen 11 og 13 år. Til en viss grad må man kunne forvente en del aktsomhet av barn i denne alderen. Dette viser resultatet i både sementblander-, boltepistol-, og knallskudd-dommen som alle omhandlet barn i tilsvarende alder. Samtidig skiller vår sak seg fra to av de foregående dommene med at barna ikke har tatt seg inn på en inngjerdet byggeplass, de har kun gått over en naturtomt med et påbegynt gjerde. Å ferdes rundt i et nytt nabolag på oppdagelsesferd må kunne sies å være typisk for barn i denne alderen. De har heller ikke tatt seg inn i en typisk hage, slik tilfellet var i knallskudd-dommen, men en naturtomt som for dem ikke var avstengt. Barna har opptrådt i tråd med forventingene til skadelidtgruppen.

GHI's anførsel om at skaden like gjerne kunne skjedd inne i skogen vil ikke ha relevans, siden skaden nettopp skjedde i en skråning hvor de utførte anleggsarbeid.

Risikoens størrelse må kunne sies å være stor. Den har potensiale til å bli svært alvorlig, og det er sannsynlig at den kan materialisere seg i skade, selv om det er mer usikkert hvor prekært sikringen av skråningen fremstod for Tastad. Tastad ringer sjefen for GHI for å gi beskjed om at drar og situasjonen med gjerdet. Det er litt uklart hva dette betyr, men det kan antas at han forklarer at han har begynt på arbeidet, men må avslutte pga. legebisøket. Det kan argumenteres med at dette er handlinger Tastad gjør for å minske risikoen, men det er i beste fall svært usikkert om dette er hans hensikt.

Tastad har flere andre alternative handlinger, han kunne satt opp et skilt om at det blir utført anleggsarbeid på tomten, dette ville kunne føre til at barn blir mer obs på at det er noe som foregår i

omgivelsene som kan utgjøre en risiko. Han kunne også festet et bånd mellom festene i støttemuren. Dette ville ikke hindret noen i fysisk forstand, men ville i større grad bidra til å avgrense anleggsområdet mot resten av tomten og slik igjen vise at det foregår arbeid som kan bidra til å øke folks aktsomhet. Handlingsalternativene er praktisk gjennomførbare og ville effektivt minsket sannsynligheten for skade.

Tastad vet også at gjerdet er et spesifikt sikringstiltak mot barn i skråningen. Det er vanlig norsk rettspraksis at direkte kunnskap om en risiko ytterligere skjerper aktsomhetskravet. Som nevnt innledningsvis hviler det et spesielt ansvar på profesjonelle bedrifter om å opptre aktsomt. Når det hverken er satt opp skilt eller sperringer som varsler guttene om at de begir seg inn på et anleggsområde er det klart at dette brister med de forventingene man kan stille til en anleggsbedrift. Det er også klart at Tastads manglende sikring av området i stor grad påvirker risikoen. Det er også på det rene at et anleggssfirma er nærmere til å bære risikoen for slik skade som skjer på sitt anleggsområde enn skadelidte.

Risikoens størrelse, de ulike handlingsalternativene, den faktiske kunnskapen om behovet for et gjerdet og forventingene skadelidte har til at anleggsbedrifter i tilstrekkelig grad sikrer anleggsområder, trekker alle klart i retning av at Tastad burde reagert ytterligere på den risikoen skaden utgjorde.

Konklusjonen på er at Tastad har opptrådt uaktsomt. Det foreligger dermed ansvarsgrunnlag.

Det er på det rene at det er en faktisk sammenheng mellom skaden Lars får og Tastads uaktsomhet. Det er ikke noe som tilsier at det skal foretas en rettslig avgrensning, kravet om årsakssammenheng er oppfylt.

Konklusjonen så langt er at Lars har krav på full erstatning, det videre spørsmålet blir om det er noe som tilsier at denne skal avkortes.

GHI anfører at Lars i så stor grad har medvirket til sin egen skade at erstatningen må avkortes. Grunnlaget for avkortning av erstatning ved medvirkning finner man i skl. § 5-1. Bestemmelsen har to kumulative inngangsvilkår. Skadelidte må ha "medvirket" til skaden ved "egen skyld"; jf. § 5-1 nr. 1 første punktum.

Ordlyden "medvirket" henspeiler på en årsakssammenheng mellom skaden og skadelidte. Dette er klart oppfylt for Lars.

"Skyld" henviser her, i følge forarbeidene, til culpavurderingen - men denne gangen for skadelidte. Spørsmålet er om Lars har overholdt plikten til å hindre skade på seg selv i en situasjon hvor andre volder skade på ham.

Lars som skadelidt har en automatisk tilknytning til skaden. Han har handlingsalternativer som ville minsket risikoen for skade - han kunne valgt å gå på stien i stedet for å krysse tomten. Risikoens størrelse må kunne sies å være lik. Den har også her stort skadepotensiale, og det er ikke usannsynlig at skader vil forekomme.

Det vesentlige er om risikoen er synbar ovenfor Lars. Brødrene har fått beskjed om å ikke gå inn på andres eiendom. Dette er i seg selv ikke en uvanlig beskjed å gi barn i denne alderen. Man må til en viss grad kunne forvente at barn som er såpass gamle også hører etter når slike beskjeder blir gitt. Det er i vår sak ikke snakk om en hage med gjerde rundt, men en naturtomt med en lav støttemur. Støttemuren kan ha gitt Lars et tydelig inntrykk av at dette var privat grunn og at han ikke burde gå over den. Samtidig er det snakk om en naturtomt, som skiller seg i vesentlig grad fra en vanlig hage.

Til en viss grad kan det tenkes at det for Lars ikke var et tydelig nok skille mellom på hva som var privat eiendom her.

Lars er ung. I § 5-1 nr. 1 andre punktum vises det til at medvirkningsbestemmelsen ikke er aktuell for barn som "ikke hadde fylt 10 år" på skadetidspunktet. I forarbeidene er det uttalt at ordlyden ikke skal tolkes for strengt og avgrensede, men at også barn som nylig har fylt 10 år kan innbefattes i unntaket. Når Lars har fylt 11 år på skadetidspunktet er han i nedre sjikt for dem som kan idømmes medvirkningsansvar. I en så ung alder er ikke risikovurderingsevnen ferdig utviklet hos barn. Det kan argumenteres for at dette gir Lars et mildere krav til å reagere på risikoen enn hva man ville krevd at et eldre barn.

Som i de tidligere nevnte dommene er resultatet også her en alvorlig personskade for skadelidte. Ulikt dommene er det derimot at Lars skade ikke stammer fra et spesifikt verktøy, fyrverkeri eller en maskin han har satt i gang. Han har ikke aktivt oppsøkt andre faremomenter enn å gå over støttemuren. Lars har ikke i like stor grad bidratt til sin egen skade.

Risikoen er av stor størrelse, det ville være enkelt for Lars å unngå den med å gå en annen vei til skogen. Som i tidligere rettspraksis bryter han eiendomsretten, men han gjør ikke dette for å lete etter spesifikke elementer som fører til ytterligere risiko, kun for å spare tid for å komme seg til skogen. Selv om han er ung må det illegges vekt at han har spesifikt fått beskjed om å ikke gå inn på andre folks eiendom. Samlet sett fører Lars oppførsel til at han utsetter seg for en risiko som kunne vært unngått om han hadde opptrådt mer aktsomt, og slik har Lars ikke overholdt plikten til å hindre skade på seg selv.

Konklusjonen så langt er at Lars har opptrådt mildt uaktsomt, og inngangsvilkårene til § 5-1 er oppfylt. Det videre spørsmålet blir om denne uaktsomheten skal få påvirkning for utbetalingen av erstatningen.

Etter § 5-1 nr. 1 første punktum "kan" erstatningen avkortes. Det er klart at dette fører til at man ikke må avkorte. Videre i bestemmelsen følger en rekke momenter man må ta hensyn til i vurderingen om det skal foretas avkortning.

Det må tas hensyn til "atferden". I seg selv gir ikke ordlyden en god veiledning på hvordan dette skal forstås, men etter forarbeidene skal man her se på atferden til begge sider og om det foreligger etisk klander. Det er klart at det ikke foreligger etisk klander hos noen av partene. Men det foreligger forskjeller i graden av uaktsomhet. Tastad er uaktsom når han ikke sikrer skråningen, mens Lars på sin side kun er mildt uaktsom når han velger å gå over tomten. Når den ene part har opptrådt med større skyld enn den andre er det ikke rimelig å avkorte likt. I retten er det vist at dersom det oppstilles et særlig aktsomhetskrav for skadevolder skal det mer til for å idømme skadelidte at han har medvirket. Det er klart at det stilles større krav til aktsomhet for en bedrift som GHI enn for Lars og dermed taler dette klart og tydelig mot å avkorte erstatningen.

Videre må det sees hen til atferdens "betydning for at skaden skjedde" og "omfanget av skaden". Etter forarbeidene skal dette forstås som en vurdering av om atferden på begge sider hadde påvirkning for at skaden skjedde og påvirket omfanget. En årsaksfaktor må i alle tilfeller være klar og om den var tenkt borte ville dette få påvirkning på skaden, jf. p. pilledom 2, det er klart at både Tastad og Lars handlinger kvalifiserer til slike årsaksfaktorer. Når Tastad ikke sikrer området før han går bidrar han til å øke sjansen for at skaden oppstår, når Lars går over den lave støttemuren bidrar han til at risikoen får mulighet til å materialisere seg i en skade. Dette viser at begge siders atferd har hatt betydning for at skaden skjedde og trekker i retning av å avkorte Lars erstatning.

I rettspraksis har "hensynene ellers" ofte ført til en vurdering av sosiale hensyn. Et eksempel er bilbelte-dommen hvor en ung kvinne var blitt 100% ufør. Hun hadde selv opptrådt uaktsomt, men hennes unge alder og at hun totalt hadde fått endret sine livsforutsetninger førte til at retten mente det ville stride mot sosiale hensyn å avkorte. Lars er 6 år yngre enn kvinnen i dommen. Han skader er ikke like alvorlige, men hans uaktsomhet er heller ikke like grov. Dette taler mot å avkorte.

Når Tastad skyldgrad er større enn Lars, som attpåtil er så ung taler både vurderingen av atferden og sosiale hensyn klart imot å avkorte.

Konklusjonen er at erstatningen ikke skal avkortes.

Opgaven reiser ikke spørsmål som aktualiserer den snevre unntaksbestemmelsen om lemping etter §5-2.

Konklusjonen er at GHI er erstatningsansvarlige overfor Lars.

Det overordnede spørsmålet er om GHI er erstatningsansvarlige overfor Kari.

Det er klart at Karis tap av inntekt som følge av psykiske problemer har erstatningsrettslig vern og at det foreligger ansvarsgrunnlag. Det er også på det rene at det foreligger en faktisk årsakssammenheng mellom Lars ulykke og Karis skade. Stridens kjerne er om årsakssammenhengen er adekvat nok.

Reglene om adekvans handler om årsakssammenhenger var for upåregnelig, fjern/avledet til at man kan idømme erstatningsansvar, se som eks. Flymanøverdommen. Når det kommer til sjokkskader er det etter rettspraksis utledet egne vurderingstemaer ved adekvansvurderingen.

For det første har alle som har fått tilkjent sjokkskadeerstatning hatt en nær relasjon til skadelidte, som kone eller mor. Det er klart at Karis tilknytning til Lars er nær nok.

For det andre må måten man har fått beskjed om skaden ha vært anderledes enn normen. Dette så man i Sola-dommen hvor det ikke ble tilkjent erstatning når en mor fikk dødsbudskapet overbrakt på normalt vis. I Hauketo-, Bersagel- og Sykehus-dommen fikk alle tilkjent erstatning og de var enten dirkete vitner til skaden eller den som oppdaget skaden først.

Det kan ikke regnes som unaturlig at det er sønnen som kommer å forteller at Lars har skadet seg, det må betegnes som en normal situasjon at søskens varsler om skade. Lasse sier riktignok at han tror Lars er død, pga. sønnens personlighet tror ikke Kari han, og hun får ikke en umiddelbar sjokkreaksjon.

Selv om Lasse er det direkte vitnet til ulykken er Kari blandt de første til ulykkesstedet, det er også her hun får sjokkreaksjonen. I sykehusdommen fant en mor sitt barn dødt på sykehuset, selv om Lars ikke er død kan han fremstå som død for Kari der han ligger livløs. I sykehusdommen, som er den nyeste av sjokksadedommene, tok Høyesterett et oppgjør med sin tidligere praksis som i lang tid har blitt kritisert i juridisk teori for å være for streng ifht. Europeisk rett og retten fremheve at psykiske skader generelt har fått et større vern i norsk rett de senere år.

Selv om Sykehus-dommen kan sees på som en oppmykning av sjokkskadeerstatningen er det klare faktumsforskjeller fra vår sak. Kari er ikke den første som finner sønnen, og han er ikke død. Selv om det vil være belastende å finne et hardt skadet barn tilsier hensynet til sammenheng i rettspraksis at å tilkjenne sjokkskade her ville være å strekke vilkårene for langt.

Konklusjonen er at anførselen om sjokkskadeerstatning ikke har ført frem og GHI har ikke erstatningsansvar ovenfor Kari.

TEORIOPPGAVE

I norsk rett må det kunne konstateres et økonomisk tap for å etablere en skade med erstatningsrettslig vern. For personskader er dette ofte tapt inntekt og for tingsskader er det økonomiske tapet ved å erstatte eller reparere tingen. Men rettspraksis har også vist at skade på ideelle interesser kan føre til erstatningsrettslig vern. Denne oppgaven tar sikte på å presentere fire dommer hvor man tilkjente erstatning for ulike ideelle interesser og bruke disse til å vise rettsutviklingen.

1. RETTSPRAKSIS

1.1 CANADAGJESS-DOMMEN

Dommen stammer fra underrettspraksis. En mann ble idømt å betale 1000 kroner pr. fugl for 10 canadagjess han hadde skutt ulovlig. Retten fremholdt av selv om dyrene ikke hadde nytteverdi hadde de estetisk verdi og hensikten med å sette dem ut hadde vært å skape økt trivsel for folk i nærområdet.

1.2 LEIEBIL-DOMMEN

Etter et trafikkuhell fikk skadelidte ekstra utgifter for leiebil i forbindelse med ferie. Når man fikk medhold til å dekke utgiftene var det fordi Høyesterett så bilen som et gode man var avhengig av. Ferien var nært forestående og det ville ikke bli mulig å gjennomføre den uten bil. I større grad enn ferien selv kan man her si at det var bilen som gode som ble ivaretatt og dens betydning for ferien.

1.3 FANGSTGROP-DOMMEN

En entreprenør skadet under veiutbygging fangstgroper som var automatisk vernet av kulturminneloven. Han ble dømt til å betale erstatning til staten. Høyesterett viste til at kulturminner er goder av ideell karakter og at verdioppfatninger i samfunnet talte for at disse ble vernet.

1.4 TREFELLINGS-DOMMEN

En hyttenabo hadde grovt uaktsomt felt trær på en tomt. Trefellingen førte ikke til at tomten sank i verdi, men det ble langt større innsyn og deler av trærne hadde blitt benyttet som lekeområde. Når Høyesterett idømte erstatningsansvar var det fordi de mente hytteeierene hadde krav på å få gjenopprettet følelsen av skog på tomten.

2. HVA VISER DOMMENE?

2.1 GJENNOPPRETNING

Alle dommene hadde som utgangspunkt at man skulle gjenopprette skaden. At skadelidte skal stilles som om skaden ikke har skjedd er et viktig grunnprinsipp i erstatningsretten og man kan tydelig se at det har blitt vektlagt i alle dommene.

2.3 TAPSBEGRENSING

I alle dommene har retten foretatt tapsbegrensinger. Dette er, i motsetning til gjenoppreisningshensynet, av hensyn til skadevolder. Her kan man se at skader på ideelle interesser ikke i like stor grad vektlegger skyldpresumpsjonen som i skadesaker som omhandler alvorlige personskader. Helt konkret ble det i canadagjess-dommen satt en pris på 1000 kroner pr. fugl. I leiebil-dommen ble det fremholdt at kravet ikke hadde ført frem dersom man kunne benytte seg av kollektivtrafikk. I trefellings-dommen fikk man ikke tilkjent erstatning for full tilbakeføring av all skog med en gang, men en blanding av busker, skudd og fullvoksne trær i en slik grad at retten mente "skogfølelsen" ble gjenopprettet. Dette viser at selv om man søker skaden gjenopprettet for skadelidte er dette kun innenfor rimelighetens grenser. Ideelle interesser er ofte ikke spesifikke i størrelse og det kan være vanskelig å si med sikkerhet nettopp hvor stort kravet er for å få dem

gjenopprettet. Gjennom tapsbegrensning sørger retten for å forsøke å komme frem til konkrete, rimelige resultater. Som et eksempel kan det vises til at om familien i leiebil-dommen hadde klart seg med buss og tog er det klart at det ville være over hva de kunne forvente å få dekket leiebilkostnadene. Det skal nevnes at dommen ikke lenger kan sies å ha stor prejudikatverdi idet dekking av leiebilkostnader nå ofte er en del av bilforsikringer. Å gjenopprette hele skogen ville også ført til svært store kostnader, og det kan tenkes at det er derfor Høyesterett ikke velger å si at skogen skal tilbakeføres i sin helhet, men at man fokuserer på følelsen av skog i stedet.

2.4 VERDIOPPFATNINGER I SAMFUNNET

I fangstgrop-dommen ble det fremhevet at fangstgroper, og kulturminner generelt var noe man ønsket å bevare og at dette var et utslag av en verdioppfatning i samfunnet. Samlet sett kan dommene sees på som et uttrykk fra Høyesterett om at ideelle interesser særtegnest av at man vil oppfatte dem for å ha en generell verdi i samfunnet. Gjessene hadde trivselsverdi. Bilen ble også sett på som en generell verdi i samfunnet og dagliglivet. Gjenoppretting av "skogfølelse" skiller seg her ut. Den er langt fra like konkret som en canadagås, en leiebil eller en fangstgrop. Man kan hevde det vil være problematisk å etablere erstatningsrettslig vern for fornemmelser av natur. Samtidig er det verdt å nevne at det i denne spesifikke saken skjedde en krenkelse av privat eiendomsrett. Dette skiller saken fra canadagjess- og fangstgrop-dommene hvor det i begge sakene var det offentlige som var den skadelidte. I leiebil-dommen er ikke utgiftene til leiebilen primærskaden, men en følgeskade. Trefellings-dommen er derfor den første dommen hvor det er skadelidtes primærskade som søkes erstattet og skadelidte er en privatperson. Privatpersoner vil ikke kunne i mindre grad enn det offentlige ha mulighet til å dekke deler av eget tap, og dette kan ha vært utslagsgivende for at man idømte erstatning for den tapte skogen.

2.5 UTVIKLINGEN

Hvilke ideelle interesser som har erstatningsrettslig vern vil kunne endre seg med samfunnsutviklingen, nettopp fordi hva som defineres som en ideell interesse også endrer seg. Kriteriet om at det må foreligge en verdioppfatning av den ideelle interessen i samfunnet er derfor dynamisk.

Samlet sett virker det som vernet ofte tar utgangspunkt i natur, enten via dyr, spesifikke steder eller selve følelsen av skog. Samtidig som leiebil-dommen viser at det vernede godet kan være svært spesifikt og knyttet til bruksbehovet for godet i et gitt tidsrom. Alt dette kan gjøre det vanskelig å fastslå hvor langt vernet for ideelle interesser går. Erstatningsretten er i stor grad utviklet gjennom rettspraksis, i langt større grad enn de fleste andre rettsområder innen norsk rett. Det er dermed stor sannsynlighet for at man vil få flere dommer vedrørende det erstatningsrettslige vernet for ideelle interesser og slik i større grad vil kunne fastsette vernets rammer og vilkår.